

Týždeň povedomia o srdcovom zlyhávaní: Každý druhý pacient neprežije päť rokov. Poštári budú šíriť osvetu o ochorení priamo v teréne

Bratislava, 6. mája 2025 – Na Slovensku ročne zomrie na kardiovaskulárne ochorenia približne 25-tisíc ľudí, pričom dve tretiny súvisia so srdcovým zlyhávaním. Srdcové zlyhávanie (SZ) je chronické progredujúce ochorenie, ktoré sa epizodicky zhoršuje, čo si vyžiada hospitalizáciu. Hospitalizácie pre SZ sú najčastejšou príčinou hospitalizácií vôbec, pre ilustráciu, v roku 2021 ich pre srdcové zlyhávanie evidovaných 22 077.¹ Srdcové zlyhávanie je stav, pri ktorom srdce nedokáže pumpovať krv v objeme adekvátnom potrebám organizmu, čo vedie k vážnym komplikáciám.

Odborníci dlhodobo upozorňujú najmä na potrebu prevencie vzniku srdcového zlyhávania, ktorá spočíva v účinnej kontrole vysokého krvného tlaku, cukrovky, obezity a zvýšeného cholesterolu v krvi. Srdcové zlyhávanie je najčastejšie u starších pacientov, a je skôr diagnostikované u ľudí žijúcich na vidieku ako v mestách. Víťame preto, že tento rok sa do osvetu počas Týždňa povedomia o srdcovom zlyhávaní zapájajú práve poštári, ktorí sú v každodennom kontakte s verejnosťou a dobre poznajú svoju komunitu. S ľuďmi budú komunikovať aj prostredníctvom informačných letákov, ktoré vysvetľujú, ako srdcové zlyhávanie rozpoznať včas ešte pred potrebou hospitalizácie.

Srdcové zlyhávanie sa zamieňa so starnutím

Srdcové zlyhávanie je stav, pri ktorom srdce nedokáže vykonávať svoju základnú činnosť, a to dodávať orgánom potrebné množstvo krvi. Vzniká napríklad v dôsledku neliečeného vysokého tlaku, cholesterolu, prekonaného infarktu, zápalu srdcového svalu, neliečenej cukrovky, ale napríklad aj dlhodobého a nadmerného požívania alkoholu. Prejavuje sa únavou, dýchavičnosťou a slabosťou aj pri bežných činnostiach. *„Mnohí si tieto príznaky mýlia s prirodzeným starnutím, a preto sa diagnóza často stanoví až pri prvej hospitalizácii, pre ťažkú dýchavicu a opuchy,“* vysvetľuje **doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc., FESC, FHFA**, primárka Oddelenia zlyhávania a transplantácie srdca NÚSCH.

Prognóza pacientov s neliečeným ochorením nie je priaznivá

Počet hospitalizácií pre srdcové zlyhávanie je až dvojnásobný v porovnaní s priemerom EÚ a miera prežívania pacientov zostáva veľmi nízka. Až polovica pacientov zomiera do piatich rokov od diagnostikovania. Po prepustení z nemocnice by mal pacienta ideálne do dvoch týždňov vyšetriť špecialista s cieľom monitorovania a úpravy liečby. Tých je však málo a čakacie lehoty sú v závislosti od regiónov dva mesiace až pol roka. *„Srdcové zlyhávanie je možné dobre manažovať a pacient si môže zachovať kvalitu života. Je však dôležité neignorovať príznaky a riešiť svoj zdravotný stav, kým je na to čas. Typickými príznakmi srdcového zlyhávania sú dýchavica, znížená výkonnosť, opuchy nôh, priberanie či celková a dlhodobá únava,“* hovorí **doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc., FESC, FHFA**. Zároveň dodáva, že dnes máme k dispozícii celé spektrum liečebných opatrení, ktoré sa dajú „ušiť na mieru“ podľa individuálnych profilov

¹ NCZI – Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2021

ochorenia u každého pacienta. Je to však postup, ktorý si vyžaduje, najmä v úvode, časté ambulantné kontroly a multidisciplinárny prístup.

Z údajov zdravotnej poisťovne Dôvera vyplýva, že pacienti so SZ nie sú manažovaní v súlade s aktuálnymi odporúčaniami nadnárodných odborných spoločností. *„Vlani každý šiesty pacient so srdcovým zlyhávaním skončil v nemocnici. Po hospitalizácii je veľmi dôležitá kontrola do 6 týždňov u kardiológa, ale až 60 % pacientov sa na ňu v danom termíne nedostane. Keď sme chceli lepšie pochopiť ich dôvody, z prieskumu nám vyplynuli ďalšie znepokojivé závery,“* hovorí za Dôveru manažér stratégie a inovácií v zdravotníctve Mgr. Ing. Roman Mužik PhD., MSc.

Ukázalo sa napríklad, že len menej ako polovica pacientov vie pomenovať svoje ochorenie a 15 % si dokonca nepripúšťa žiadne problémy so srdcom. *„Zistili sme, že kardiológovia často nevedia o hospitalizácii svojich pacientov na srdcové zlyhávanie a sú odkázaní len na to, čo im povie pacient. Žiaľ, približne jedna tretina pacientov pri objednávaní na kontrolu tento fakt sama nespomenie,“* upozorňuje Roman Mužik.

Informovanosť o srdcovom zlyhávaní podpora poštári

Počas Týždňa povedomia o srdcovom zlyhávaní sa do kampane v tomto roku zapája aj Slovenská pošta. Jej zamestnanci, poštári, sú totiž denne v kontakte s ľuďmi po celom Slovensku a poznajú miestne komunity. *„Poštári nie sú len doručovatelia zásielok. Pre mnohých klientov, najmä pre seniorov, sú to blízki ľudia, ktorým dôverujú, a na ktorých sa spoliehajú nielen v otázke poštových služieb. V mnohých prípadoch sú jediní, s kým sa starší ľudia denne porozprávajú. Preto vnímame ich zapojenie sa do kampane ako prirodzený a užitočný krok, keď môžu obyvateľom obcí nielen odovzdať leták, ale aj osobne upozorniť na to, prečo je prevencia dôležitá,“* hovorí **generálny riaditeľ Slovenskej pošty, Vladislav Kupka.**

Počas celého týždňa budú preto vo vybraných mestách a obciach roznášať informačné letáky a zároveň hovoriť s ľuďmi o príznakoch srdcového zlyhávania, ktoré sa často zamieňa za bežné prejavy starnutia. Letáky vysvetľujú, ktoré telesné prejavy hovoria o možnom srdcovom zlyhávaní, a prečo neodkladať návštevu lekára.

Kontakt pre médiá: Grape PR, Monika Bakošová, monika.bakosova@grapepr.sk